

شمس الدین محمد بن مکی ملقب به شهید اول

شهید اول شمس الدین محمد بن مکی در سال 786 هجری قمری به شهادت رسید.

شمس الدین محمد بن مکی ملقب به شهید اول در سال 786 هجری قمری به شهادت رسید. ولادت: شهید اول، محمد بن مکی بن احمد عاملی نبطی جزینی، در سال 734 هجری قمری در یکی از قرا جبل عامل به نام (جزین) (بر وزن سکین) دیده به جهان گشود قریه ای که او در آن به دنیا آمد، یکی از مناطق پر برکت از نظر پرورش فقها و علما می باشد، به حدی که گفته اند در يك فصل خاص در دوران شهید ثانی در تشییع جنازه ای، هفتاد مجتهد صاحب فتوی حضور داشته اند و رجال علم و تقوای فراوانی از آن خاک بر خاسته اند که شهید اول و دوم، دو فقیه نامدار و بزرگوار اسلام، از آن منطقه هستند و هنگامی که در اصطلاح فقها کلمه شهید بی قرینه ذکر گردید، مقصود همان شهید اول می باشد.

اساتید و مشایخ روایتی:

از سید صدر کرکی نقل شده است که شهید اول بیش از هزار اجازه روایتی و اجتهادی از اساتید را با خود همراه داشته است که در محضر بیشتر آنان تلمذ نموده بود.

1 - فخرالمحققین، پسر علامه حلی .

2 - سید عمید الدین بن عبدالمطلب حلی .

3 - سید ضیا الدین عبدالله حلی.

مشایخ روایتی:

1 - سید تاج الدین بن معیه حسینی .

2 - سید علا الدین بن زهره حسینی .

3 - شیخ علی بن طران مطار آبادی ملقب به (رضی الدین).

4 - الشیخ رضی الدین علی بن احمد مزیدی .

5 - شیخ جلال الدین محمد بن الشیخ شمس الدین حارثی .

6 - شیخ محمد بن جعفر مشهدی .

7 - شیخ قطب الدین بویهی رازی .

حوزه علمی پر برکت شهید اول بهره وران و شاگردان متعددی را پرورده است که هر کدام سند اعتبار و حجت وقت در علم و عمل بوده اند.

- 1 - شیخ مقداد سیوری صاحب کتاب (التنقیح).
- 2 - شیخ حسن بن سلیمان حلی صاحب کتاب (مختصر بصائر الدرجات).
- 3 - سید بدرالدین حسن بن ایوب مشهور به نجم الدین اعرج الحسینی .
- 4 - صاحب کتاب المحجة البيضاء در طهارت .
- 5 - شیخ شمس الدین محمد مشهور به ابن عبدالعال کرکی عاملی .
- 6 - شیخ زین الدین علی بن خازن حائری .

تألیفات:

وی در مدت پنجاه و دو سال عمر پر برکت خویش، با وجود آن همه مسافرتها و مهاجرتها که ضرورتا پیش می آمد، باز موفق به تألیف تعداد کثیری از کتابهای مفید و اصولی گردیده است که اسامی و محتویات کتابها نشان دهنده تبحر او در رشته های مختلف علوم اسلامی است اینک فهرست تألیفات او از (ریحانة الادب) مرحوم مدرس نقل می شود.

- 1 - اختصار الجعفر.
- 2 - الاربعون حدیثا.
- 3 - الاربعون مساله .
- 4 - الاعتقادیه .
- 5 - الالفیة فی فقه الصلوة .
- 6 - الباقيات الصالحات .
- 7 - البیان در فقه (مطبوع).
- 8 - التکلیف یا تکلیفیه .
- 9 - جامع البین یا الجامع بین شرحی الاخوان.
- 10 - حاشیه شرح ارشاد علامه حلی که نامش (غایة المراد فی شرح نکت الارشاد) می باشد.
- 11 - حاشیه قواعد علامه .
- 12 - خلاصة الاعتبار فی الحج و الاعتمار.
- 13 - الدروس الشرعیة فی فقه الامامیه (مطبوع).
- 14 - الذکری در فقه امامیه (مطبوع).

15 - القواعد الكلية في الاصول و الفروع، که به (قواعد شهید) معروف است .

16 - اللمعة الدمشقيه که جز کتابهای درسی حوزه علمیه است .

17 - مجاميع ثلثه در سه مجلد.

18 - النفلیه که با الفوائد المکیه که شرح شهید ثانی بر همان کتاب می باشد.

19 - المزار.

20 - المسائل، که به (مسائل ابن مکی) معروف است .

خاندان :

شهید اول در خانواده علم و فضیلت رشد و نما یافته بود پدر، جد، تا چندین پشت از علما و فقها بوده اند، آنچنان که فرزندان و خاندان او اعم از پسر و دختر، از دانشمندان و اهل کمال و معرفت بوده اند و از او سه پسر مجتهد و عالم و يك همسر فقیهه و يك دختر عالمه و فاضله به یادگار مانده است.

شهید و شهادت:

واژه شهید و نیز واژه های هم خانواده آن، آن چنان مفاهیم بلند و با شکوه را از اعماق کلام بر می تابانند و نوری گرم و گرمای نورانی را در جان دل روشن و شعله ور می سازند که انسان را مجذوب عظمتها و اوج گیریهای خویش می سازند و تاریخ را مبهوت و حیران در نگرش آن می نمایند، و فقیه بزرگوار شهید اول، فقیه نامدار قرن هشتم، از خیل انبوه این کاروان نور بوده و هست، ولی تنها شهید این مکتب نبوده و نیست، آنچنان که آخرین آنان نیز نخواهد بود چون فراوانند مردان با فضیلت و بزرگواری از هم عقیده ها و هم مکتبهای او، که در برابر بساط ظلم و جهل و عناد و تعصب و ضلالت، دچار امواج فتنه ها و طوفانها شده اند و عاملان خود را گرفتار وبال اعمال خویش نموده و خود را به فوز عظیم و کامیابی از شهد شیرین شهادت رسانده اند موسوعه بزرگ علا مه امینی (شهدا الفضیلة) آلبومی است از این شهیدان، و تابلویی است از این بزرگان که شهد شهادت بر آنان گوارا و مبارك باد!

وفات (شهادت):

عامل شهادت را سعایت و پرونده سازی در مورد تشیع او و ابراز برخی از مقالات بر ضد معتقدات گروههای اسلامی بوده است که نقل و بازگویی آنها ما را با جهانی از قساوت و عناد و جهل رو به رو می سازد چه بهتر قضاوت و حکم او را به خداوند احکم الحاکمین واگذار نماییم تفصیل شهادت آن فقیه بزرگوار را می توان از نوشته شیخ حر عاملی و روضات الجنات، ج 7، ص 12 استفاده نمود. شهادت او در روز پنجشنبه نهم جمادی الاولی سال 786 هجری قمری در عهد سلطنت یرقوق، با فتوای قاضی مالکی و شافعی، پس از تحمل يك سال حبس و زندان در قلعه شام، در دمشق صورت گرفت و با کینه ها و عداوتهای دیرینه ای که از او داشتند، بدن شریفش را به دار کشیده و سنگسار کرده و مورد اهانت ها قرار دادند.